

S A L E V O

SAMENWERKEND

LEZEN

VOORTGEZET ONDERWIJS

DOCENTENTRAINING

Niki Moeken, Folkert Kuiken en Camille Welie

© Universiteit van Amsterdam, 2016

DOCENTENTRAINING SALEVO

Voor u ligt een docentent training in het werken met SALEVO. Een dergelijke training is niet voor iedere docent noodzakelijk. Toch is de aandacht voor leesvaardigheid en de begeleiding van kleine groepjes voor veel docenten nieuw. De ervaring leert dat deze docenten gebaat zijn bij een kennismaking met de methode. De training kan gegeven worden door een taalcoördinator of een docent Nederlands die gewend is om kleine groepjes te begeleiden.

TIJDSINDICATIE TRAINING: ● ● ● ● ● ● 120 min

VOORBEREIDING

Laat de docenten voorafgaand aan de training onderstaande documenten doorlezen:

- docentenhandleiding
- nakijkblad
- leerlingmaterialen
 - > rollenkaarten
 - > werkblad
 - > hulpkaarten
 - > eindopdrachten

DEEL 1: KENNISMAKING SALEVO

MAX. 40 min
● ● ○ ○ ○ ○

A. INFORMATIE

Informeer de docenten met betrekking tot de volgende zaken:

- de motivatie van de school om SALEVO in te zetten;
- het belang van leesvaardigheid binnen de zaakvakken;
- het doel van samenwerkend lezen in kleine groepjes.

Bespreek de werkwijze van SALEVO. Laat daarbij de volgende onderwerpen aan bod komen:

- de verschillende rollen en bijbehorende taken;
- de verschillende leesfases die doorlopen worden;
- de verschillende leesstrategieën die de leerlingen toepassen;
- het maken van een geschikte groepsindeling.

B. OEFENING

Laat de docenten zelf aan de slag gaan met de methode. Maak daarvoor groepjes van drie en bedeel rollen toe. Deel de materialen uit en geef ieder groepje een korte tekst van maximaal twee alinea's. Laat de docenten de opdrachten op het werkblad uitvoeren zoals de leerlingen dit idealiter zouden doen. Houd vervolgens een nabespreking met de docenten aan de hand van de volgende twee vragen: i) wat zijn positieve aspecten van de methode? ii) wat zijn mogelijke knelpunten en hoe kunnen die worden weggenomen?

DEEL 2: BEGELEIDING BIJ HET HARDOP DENKEN

MAX. 20 min
● ○ ○ ○ ○ ○

A. INFORMATIE

Informeer de docenten over hardop denken. Focus daarbij op de volgende vragen:

- Waarom kan hardop denken leerzaam zijn?
- Wat zijn voor leerlingen lastige aspecten van hardop denken?
- Hoe kunnen docenten leerlingen hierbij het beste begeleiden?

B. OEFENING

Laat de docenten het hardop denken klassikaal voordoen. Selecteer hiervoor een aantal korte tekstjes van maximaal één alinea. Laat docenten hardop denken bij verschillende fases van het leesproces (voor, tijdens en na het lezen). Gebruik daarbij de vragen op het werkblad.

DEEL 3: BEGELEIDING BIJ HET LEES- EN SAMENWERKINGSPROCES

MAX. 40 min
● ● ○ ○ ○ ○

A. INFORMATIE

Informeer de docenten over het geven van effectieve feedback. Focus op de volgende zaken:

- kenmerken van effectieve feedback;
- geschikte momenten voor het geven van feedback;
- het belang van feedback op het leesproces;
- het belang van feedback op het samenwerkingsproces.

B. OEFENING

Leg de docenten onderstaande situaties voor. Bespreek wat goede feedback zou zijn. Dit kan klassikaal, maar het is ook mogelijk de docenten eerst in groepjes te laten discussiëren.

- De leerlingen hebben een samenvatting genoteerd waarin de kern van de alinea niet wordt weergegeven. U ziet dit terwijl u door de klas loopt.
- Twee leerlingen uit het groepje doen niks. De schrijver, een sterke lezer, doet al het werk alleen. U merkt dit op terwijl u door de klas loopt.
- De leerlingen lopen vast op een begripsprobleem. Ze begrijpen een zin niet en lijken er samen niet uit te komen. Ze vragen uw hulp.
- De hulpstrategieën worden niet gebruikt. Zo worden moeilijke woorden direct in het woordenboek opgezocht. U merkt dit op terwijl u door de klas loopt.
- Een zwakkere lezer wordt ondergesneeuwd door de twee sterkere lezers in het groepje. De leerling dwaalt hierdoor af. U merkt dit op terwijl u door de klas loopt.
- De leerlingen blijken niet samen aan één alinea te werken, maar werken individueel ieder aan een eigen alinea. U merkt dit op terwijl u door de klas loopt.
- Het lukt de leerlingen niet om verschillende vragen bij de tekst te bedenken. Ze vragen uw hulp.

C. OEFENING

Toon de docenten enkele filmpjes waarbij leerlingen samenwerkend lezen. Bespreek op welke manier de docenten feedback zouden geven op het lees- of groepsproces.

DEEL 4: PRAKTISCHE ZAKEN

MAX. 20 min
● ○ ○ ○ ○ ○

Maak met de docenten afspraken over de volgende zaken:

- Bij welke klassen/leerjaren wordt SALEVO ingezet?
- Bij welke vakken wordt er met SALEVO gewerkt?
- Hoe vaak wordt er met SALEVO gewerkt?
- Krijgen de leerlingen een cijfer voor SALEVO en zo ja, wanneer of bij welk vak?
- Op basis waarvan worden de groepjes samengesteld?
- Blijft de groepsindeling gedurende een periode gelijk of is deze iedere les anders?

AFSLUITING

Laat iedere docent een SALEVO-les verzorgen waarbij iemand komt observeren. Dit kunt u zelf doen, maar u kunt de docenten ook elkaars lessen laten bijwonen. Achter in de docentenhandleiding vindt u een checklist die hiervoor kan worden ingezet. Let erop dat de lesobservaties worden nabesproken.